

PRÓBNY EGZAMIN MATURALNY Z MATEMATYKI (OKE POZNAŃ)

POZIOM ROZSZERZONY

11 STYCZNIA 2010

CZAS PRACY: 180 MINUT

ZADANIE 1 (5 PKT.)

Udowodnij, że suma sześciątów trzech kolejnych liczb naturalnych jest podzielna przez 9.

ROZWIĄZANIE

Trzy kolejne liczby naturalne możemy oznaczyć przez $n - 1, n, n + 1$. Zatem ich suma sześciątów jest równa

$$\begin{aligned}(n - 1)^3 + n^3 + (n + 1)^3 &= \\ &= (n^3 - 3n^2 + 3n - 1) + n^3 + (n^3 + 3n^2 + 3n + 1) = 3n^3 + 6n.\end{aligned}$$

Sposób I

Ponieważ

$$3n^3 + 6n = 3n(n^2 + 2),$$

Wystarczy pokazać, że liczba $n(n^2 + 2)$ dzieli się przez 3.

Jeżeli n dzieli się przez 3, to koniec.

Jeżeli n daje resztę 1 z dzielenia przez 3, czyli $n = 3k + 1$ to

$$n^2 + 2 = (3k + 1)^2 + 2 = 9k^2 + 6k + 3,$$

więc $n^2 + 2$ dzieli się przez 3.

Jeżeli natomiast n daje resztę 2 z dzielenia przez 3, czyli $n = 3k + 2$ to

$$n^2 + 2 = (3k + 2)^2 + 2 = 9k^2 + 12k + 6,$$

więc tak jak poprzednio, $n^2 + 2$ dzieli się przez 3.

Sposób II

Ponieważ

$$3n^3 + 6n = 9n^3 - (6n^3 - 6n) = 9n^3 - 6n(n^2 - 1) = 9n^3 - 6(n - 1)n(n + 1),$$

wystarczy pokazać, że $(n - 1)n(n + 1)$ dzieli się przez 3. To jednak jest oczywiste, bo jest to iloczyn trzech kolejnych liczb całkowitych.

ZADANIE 2 (4 PKT.)

Dla każdego $n \in \mathbb{N}_+$ wyrazy ciągu (a_n) spełniają dwa warunki $a_n + a_{n+1} = \frac{-n^2+8n+40}{17}$ i $a_n - a_{n+1} = \frac{n-4}{17}$. Oblicz, które wyrazy tego ciągu są dodatnie.

ROZWIĄZANIE

Dodając dwie dane równości stronami (żeby zredukować a_{n+1}) otrzymujemy

$$2a_n = \frac{-n^2 + 8n + 40 + n - 4}{17} = \frac{-n^2 + 9n + 36}{17}.$$

Ponieważ mianownik jest zawsze dodatni, wystarczy sprawdzić, kiedy dodatni jest licznik.

$$\begin{aligned} -n^2 + 9n + 36 &> 0 \quad / \cdot (-1) \\ n^2 - 9n - 36 &< 0 \\ \Delta &= 81 + 144 = 225 = 15^2 \\ n_1 &= \frac{9 - 15}{2} = -3, \quad n_2 = \frac{9 + 15}{2} = 12 \\ n &\in (-3, 12). \end{aligned}$$

Ponieważ interesują nas tylko dodatnie wartości n , mamy $n = 1, 2, \dots, 11$.

Odpowiedź: a_1, a_2, \dots, a_{11}

ZADANIE 3 (6 PKT.)

Liczbę 255 przedstaw jako sumę czterech całkowitych składników będących kolejnymi wyrazami ciągu geometrycznego tak, aby trzeci wyraz był o 45 większy od wyrazu pierwszego.

ROZWIĄZANIE

Szukamy rozkładu postaci

$$255 = a_1 + a_1q + a_1q^2 + a_1q^3,$$

gdzie

$$\begin{aligned} a_1q^2 &= a_1 + 45 \\ a_1(q^2 - 1) &= 45 \\ a_1 &= \frac{45}{q^2 - 1}. \end{aligned}$$

Podzieliliśmy powyżej przez $q^2 - 1$, ale łatwo sprawdzać, że $q = \pm 1$ nie może spełniać warunków zadania.

Podstawiamy otrzymane wyrażenie do pierwszej równości i mamy

$$\begin{aligned}a_1(1 + q + q^2 + q^3) &= 255 \\ \frac{45(1 + q + q^2 + q^3)}{q^2 - 1} &= 255 \quad / : 45 \\ \frac{1 + q + q^2(1 + q)}{q^2 - 1} &= \frac{17}{3} \\ \frac{(1 + q^2)(1 + q)}{(q - 1)(q + 1)} &= \frac{17}{3} \\ \frac{1 + q^2}{q - 1} &= \frac{17}{3} \\ 3 + 3q^2 &= 17q - 17 \\ 3q^2 - 17q + 20 &= 0 \\ \Delta &= 289 - 240 = 49 \\ q &= \frac{17 - 7}{6} = \frac{5}{3} \quad \vee \quad q = \frac{17 + 7}{6} = 4.\end{aligned}$$

Jeżeli $q = \frac{5}{3}$ to

$$a_1 = \frac{45}{q^2 - 1} = \frac{45}{\frac{25}{9} - 1} = \frac{45}{\frac{16}{9}} = \frac{405}{16}$$

nie jest liczbą całkowitą.

Zatem $q = 4$ i mamy

$$a_1 = \frac{45}{q^2 - 1} = \frac{45}{16 - 1} = 3,$$

co daje szukany rozkład

$$255 = 3 + 12 + 48 + 192.$$

Odpowiedź: $255 = 3 + 12 + 48 + 192$

FORUM.ZADANIA.INFO

ZADANIE 4 (4 PKT.)

Różnymi pierwiastkami równania kwadratowego $(m - 2)x^2 - 2x + 1 = 0$ są liczby x_1 oraz x_2 . Narysuj wykres funkcji $f(m) = |x_1 + x_2 + x_1 \cdot x_2|$.

ROZWIĄZANIE

Skoro mamy mieć równanie kwadratowe, to musi być $m \neq 2$. Jeżeli ma mieć ono dwa różne pierwiastki, to musi być

$$0 < \Delta = 4 - 4(m - 2) = 4 - 4m + 8 = 12 - 4m$$

$$4m < 12 \iff m < 3.$$

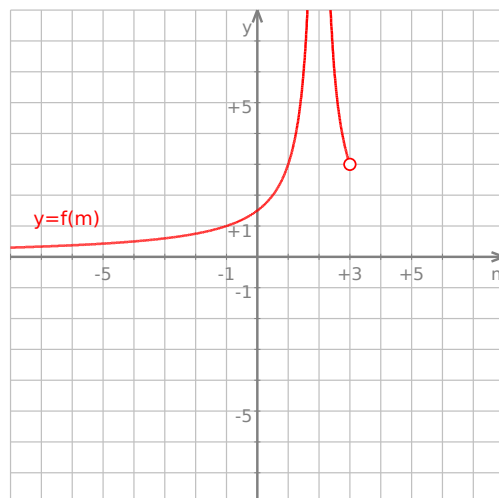
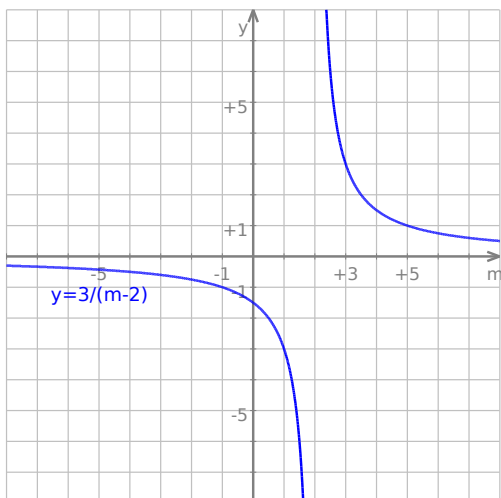
Przy powyższych założeniach możemy skorzystać ze wzorów Viète'a

$$\begin{cases} x_1 + x_2 = \frac{-b}{a} = \frac{2}{m-2} \\ x_1 x_2 = \frac{c}{a} = \frac{1}{m-2}. \end{cases}$$

zatem interesująca nas funkcja ma wzór

$$f(m) = |x_1 + x_2 + x_1 \cdot x_2| = \left| \frac{2}{m-2} + \frac{1}{m-2} \right| = \left| \frac{3}{m-2} \right|.$$

Wykresem funkcji $y = \frac{3}{m-2}$ jest hiperbola $y = \frac{3}{m}$ przesunięta o 2 jednostki w prawo. Aby otrzymać funkcję $y = \left| \frac{3}{m-2} \right|$ należy część będącą pod osią Ox odbić do góry. Należy też pamiętać o obcięciu dziedziny do zbioru $(-\infty, 2) \cup (2, 3)$.

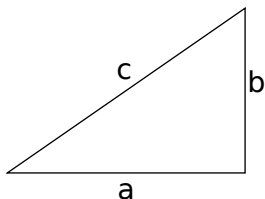
ZADANIE 5 (4 PKT.)

Wykaż, że w trójkącie prostokątnym suma długości obu przyprostokątnych jest równa sumie długości średnic okręgów wpisanego i opisanego na tym trójkącie.

ROZWIĄZANIE

Jeżeli przyprostokątne trójkąta to a i b , a przeciwprostokątna c , to mamy $R = \frac{c}{2}$, bo średnica okręgu opisanego na trójkącie prostokątnym jest dokładnie przeciwprostokątną.

Sposób I

Promień r okręgu wpisanego możemy wyliczyć ze wzoru na pole

$$\frac{1}{2}ab = P = \frac{1}{2}(a + b + c)r$$

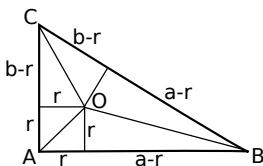
Mamy zatem

$$r = \frac{ab}{a + b + c}.$$

Liczmy sumę średnic

$$\begin{aligned} 2R + 2r &= c + \frac{2ab}{a + b + c} = \\ \frac{ac + bc + c^2 + 2ab}{a + b + c} &= \frac{ac + bc + a^2 + b^2 + 2ab}{a + b + c} = \\ \frac{c(a + b) + (a + b)^2}{a + b + c} &= \frac{(a + b)(c + a + b)}{a + b + c} = a + b. \end{aligned}$$

Sposób II

Jeżeli połączymy środek O okręgu wpisanego w trójkąt prostokątny ABC z jego wierzchołkami, to odcinki te dzielą kąty trójkąta na połowy. Jeżeli dorysujemy jeszcze rzuty punktu O na boki trójkąta, to mamy trzy pary przystających trójkątów prostokątnych. Oznaczając odpowiednio ich boki, widać, że

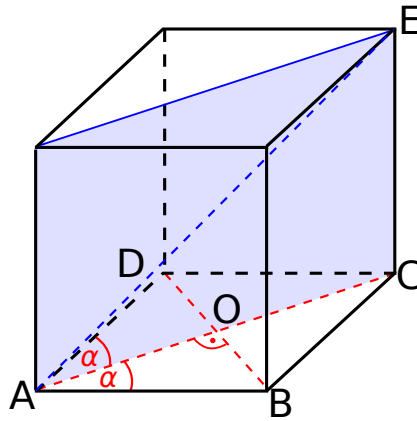
$$2R = c = (a - r) + (b - r) \Rightarrow 2R + 2r = a + b.$$

ZADANIE 6 (4 PKT.)

Podstawą graniastostupa prostego jest romb, którego krótsza przekątna ma długość c , a kąt ostry miarę 2α . Pole przekroju wyznaczonego przez krawędź boczną graniastostupa i dłuższą przekątną podstawy wynosi P . Oblicz długość dłuższej przekątnej graniastostupa, wykonaj rysunek bryły i zaznacz w nim właściwy przekrój.

ROZWIĄZANIE

Zaczynamy oczywiście od szkicowego rysunku.

Długość przekątnej AE wyliczymy z twierdzenia Pitagorasa w trójkącie prostokątnym ACE , najpierw jednak musimy wyliczyć długości odcinków AC i CE .

Ponieważ przekątne rombu są dwusiecznymi jego kątów wewnętrznych oraz przecinają się pod kątem prostym, trójkąt ABO jest trójkątem prostokątnym o kącie ostrym α . Zatem

$$\begin{aligned}\frac{OB}{AO} &= \operatorname{tg} \alpha \\ AO &= \frac{OB}{\operatorname{tg} \alpha} = \frac{\frac{c}{2}}{\operatorname{tg} \alpha} = \frac{c}{2 \operatorname{tg} \alpha} \\ AC &= 2AO = \frac{c}{\operatorname{tg} \alpha}.\end{aligned}$$

Wykorzystajmy teraz informację o podanym polu przekroju.

$$\begin{aligned}P &= AC \cdot CE \\ CE &= \frac{P}{AC} = \frac{P}{\frac{c}{\operatorname{tg} \alpha}} = \frac{P \operatorname{tg} \alpha}{c}.\end{aligned}$$

Pozostało policzyć długość przekątnej AE .

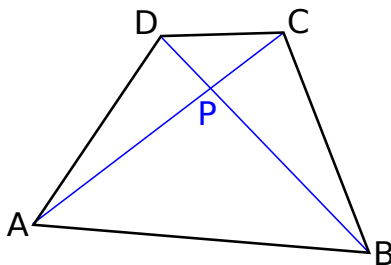
$$AE = \sqrt{AC^2 + CE^2} = \sqrt{\frac{c^2}{\operatorname{tg}^2 \alpha} + \frac{P^2 \operatorname{tg}^2 \alpha}{c^2}} = \frac{\sqrt{c^4 + P^2 \operatorname{tg}^4 \alpha}}{c \operatorname{tg} \alpha}.$$

Odpowiedź: $\frac{\sqrt{c^4 + P^2 \operatorname{tg}^4 \alpha}}{c \operatorname{tg} \alpha}$

ZADANIE 7 (5 PKT.)

W czworokącie $ABCD$ przekątne przecinają się w punkcie o współrzędnych $P = (-3, 7)$ w taki sposób, że $|PC| : |AP| = |PD| : |BP| = 1 : 3$. Wiedząc, że $\vec{AC} = [4, 6]$ i $\vec{BD} = [-10, -2]$, oblicz współrzędne wierzchołków tego czworokąta. Uzasadnij, że czworokąt $ABCD$ jest trapezem.

Zaczynamy od szkicowego rysunku.

Z podanych informacji wiemy, że

$$\vec{AP} = \frac{3}{4}\vec{AC} = \frac{3}{4}[4, 6] = \left[3, \frac{9}{2}\right].$$

$$[-3 - x_A, 7 - y_A] = \left[3, \frac{9}{2}\right]$$

$$\begin{cases} -3 - x_A = 3 & \Rightarrow x_A = -6 \\ 7 - y_A = \frac{9}{2} & \Rightarrow y_A = \frac{5}{2}. \end{cases}$$

Zatem $A = (-6, \frac{5}{2})$.

Podobnie obliczamy współrzędne pozostałych wierzchołków czworokąta.

$$[4, 6] = \vec{AC} = \left[x_C + 6, y_C - \frac{5}{2}\right]$$

$$\begin{cases} 4 = x_C + 6 & \Rightarrow x_C = -2 \\ 6 = y_C - \frac{5}{2} & \Rightarrow y_C = \frac{17}{2}. \end{cases}$$

Zatem $C = (-2, \frac{17}{2})$.

$$\vec{BP} = \frac{3}{4}\vec{BD} = \frac{3}{4}[-10, -2] = \left[-\frac{15}{2}, -\frac{3}{2}\right].$$

$$[-3 - x_B, 7 - y_B] = \left[-\frac{15}{2}, -\frac{3}{2}\right]$$

$$\begin{cases} -3 - x_B = -\frac{15}{2} & \Rightarrow x_B = \frac{9}{2} \\ 7 - y_B = -\frac{3}{2} & \Rightarrow y_B = \frac{17}{2}. \end{cases}$$

Zatem $B = (\frac{9}{2}, \frac{17}{2})$ i pozostało obliczyć wierzchołek D .

$$[-10, -2] = \vec{BD} = \left[x_D - \frac{9}{2}, y_D - \frac{17}{2}\right]$$

$$\begin{cases} -10 = x_D - \frac{9}{2} & \Rightarrow x_D = -\frac{11}{2} \\ -2 = y_D - \frac{17}{2} & \Rightarrow y_D = \frac{13}{2}. \end{cases}$$

Zatem $D = (-\frac{11}{2}, \frac{13}{2})$.

Fakt, że czworokąt $ABCD$ jest trapezem uzasadnimy na dwa sposoby.

Sposób I

Z treści zadania wiemy, że $AP = 3PC$ i $BP = 3PD$. To oznacza, że trójkąty ABP i CPD są podobne w skali 3:1 (bo mają wspólny kąt przy wierzchołku P). Zatem

$$\angle CAB = \angle ACD,$$

co oznacza, że proste AB i CD są równoległe.

Sposób II

Wystarczy wykazać, że wektory \vec{AB} i \vec{DC} są równoległe. Liczymy

$$\begin{aligned}\vec{DC} &= \left[-2 + \frac{11}{2}, \frac{17}{2} - \frac{13}{2}\right] = \left[\frac{7}{2}, 2\right] \\ \vec{AB} &= \left[\frac{9}{2} + 6, \frac{17}{2} - \frac{5}{2}\right] = \left[\frac{21}{2}, 6\right].\end{aligned}$$

Widać stąd, że $\vec{AB} = 3 \cdot \vec{DC}$, co kończy dowód.

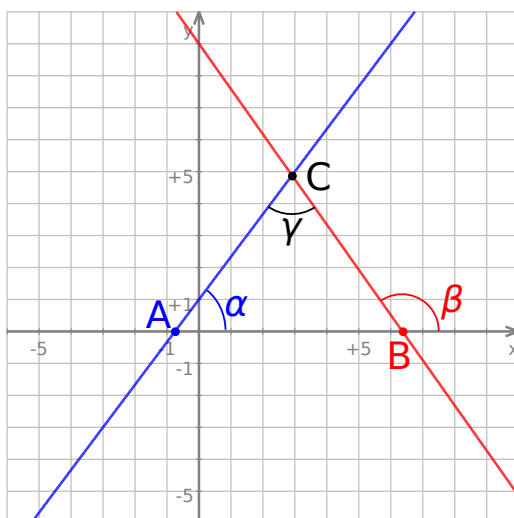
Odpowiedź: $A = \left(-6, \frac{5}{2}\right)$, $B = \left(\frac{9}{2}, \frac{17}{2}\right)$, $C = \left(-2, \frac{17}{2}\right)$, $D = \left(-\frac{11}{2}, \frac{13}{2}\right)$

ZADANIE 8 (5 PKT.)

Wykaż, że cosinus kąta przecięcia się wykresów funkcji $f(x) = \frac{4}{3}x + 1$ i $g(x) = -x\sqrt{2} + 9$ jest równy $\frac{4\sqrt{6}-3\sqrt{3}}{15}$.

ROZWIĄZANIE

Oczywiście na początku szkicujemy obrazek.

Sposób I

Zauważmy, że korzystając ze wzoru na tangens różnicy, dość łatwo jest wyliczyć tangens interesującego nas kąta. Z trójkąta ABC łatwo zauważyć, że

$$\begin{aligned} \operatorname{tg} \gamma &= \operatorname{tg}(180^\circ - (\alpha + 180^\circ - \beta)) = \operatorname{tg}(\beta - \alpha) = \frac{\operatorname{tg} \beta - \operatorname{tg} \alpha}{1 + \operatorname{tg} \beta \operatorname{tg} \alpha} = \\ &= \frac{-\sqrt{2} - \frac{4}{3}}{1 - \sqrt{2} \cdot \frac{4}{3}} = \frac{-3\sqrt{2} - 4}{3 - 4\sqrt{2}} = \frac{3\sqrt{2} + 4}{-3 + 4\sqrt{2}}. \end{aligned}$$

Naturalne teraz byłoby wyliczenie z tego tangens cosinusa, ale my zrobimy inaczej. Z podanego w zadaniu cosinusa wyliczymy tangens i sprawdzimy, że jest on równy powyższemu wyrażeniu. Liczymy najpierw sinus

$$\begin{aligned} \sin x &= \sqrt{1 - \cos^2 x} = \sqrt{1 - \frac{(4\sqrt{6} - 3\sqrt{3})^2}{15^2}} = \sqrt{1 - \frac{96 - 24\sqrt{18} + 27}{225}} = \\ &= \frac{\sqrt{225 - 123 + 72\sqrt{2}}}{15} = \frac{\sqrt{102 + 72\sqrt{2}}}{15}. \end{aligned}$$

Zatem tangens jest równy

$$\operatorname{tg} x = \frac{\sin x}{\cos x} = \frac{\frac{\sqrt{102+72\sqrt{2}}}{15}}{\frac{4\sqrt{6}-3\sqrt{3}}{15}} = \frac{\sqrt{3}\sqrt{34+24\sqrt{2}}}{4\sqrt{6}-3\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{34+24\sqrt{2}}}{4\sqrt{2}-3}.$$

Pozostało porównać to z wcześniej otrzymanym wyrażeniem.

$$\begin{aligned} \frac{\sqrt{34+24\sqrt{2}}}{4\sqrt{2}-3} &= \frac{3\sqrt{2}+4}{-3+4\sqrt{2}} \\ \sqrt{34+24\sqrt{2}} &= 3\sqrt{2}+4 \quad /(\)^2 \\ 34+24\sqrt{2} &= 18+24\sqrt{2}+16 \\ 0 &= 0. \end{aligned}$$

Zatem wszystko się zgadza. Zauważmy, że mogliśmy równość podnieść stronami do kwadratu, bo obie strony były dodatnie.

Sposób II

Tak jak w poprzednim sposobie zauważamy, że $\gamma = \beta - \alpha$. Tym razem skorzystamy jednak ze wzoru na cosinus różnicy.

$$\cos(\beta - \alpha) = \cos \beta \cos \alpha + \sin \beta \sin \alpha.$$

Wiemy, że $\operatorname{tg} \alpha = \frac{4}{3}$ oraz $\alpha < 90^\circ$. Mamy zatem

$$\frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} = \frac{4}{3} \quad /(\)^2$$

$$\frac{\sin^2 \alpha}{\cos^2 \alpha} = \frac{16}{9}$$

$$\frac{1 - \cos^2 \alpha}{\cos^2 \alpha} = \frac{16}{9}$$

$$\frac{1}{\cos^2 \alpha} = \frac{16}{9} + 1 = \frac{25}{9} \quad / \sqrt{}$$

$$\frac{1}{\cos \alpha} = \frac{5}{3} \quad \Rightarrow \quad \cos \alpha = \frac{3}{5}$$

$$\sin \alpha = \sqrt{1 - \cos^2 \alpha} = \sqrt{1 - \frac{9}{25}} = \sqrt{\frac{16}{25}} = \frac{4}{5}.$$

Podobnie wyliczamy $\sin \beta$ i $\cos \beta$. Musimy jedynie pamiętać, że $\cos \beta < 0$.

$$\frac{\sin \beta}{\cos \beta} = -\sqrt{2} \quad /(\)^2$$

$$\frac{\sin^2 \beta}{\cos^2 \beta} = 2$$

$$\frac{1 - \cos^2 \beta}{\cos^2 \beta} = 2$$

$$\frac{1}{\cos^2 \beta} = 2 + 1 = 3 \quad / \sqrt{}$$

$$\frac{1}{\cos \beta} = -\sqrt{3} \quad \Rightarrow \quad \cos \beta = -\frac{1}{\sqrt{3}} = -\frac{\sqrt{3}}{3}$$

$$\sin \beta = \sqrt{1 - \cos^2 \beta} = \sqrt{1 - \frac{1}{3}} = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{6}}{3}.$$

Mamy więc

$$\begin{aligned} \cos(\beta - \alpha) &= \cos \beta \cos \alpha + \sin \beta \sin \alpha = -\frac{\sqrt{3}}{3} \cdot \frac{3}{5} + \frac{\sqrt{6}}{3} \cdot \frac{4}{5} = \\ &= -\frac{3\sqrt{3}}{15} + \frac{4\sqrt{6}}{15} = \frac{-3\sqrt{3} + 4\sqrt{6}}{15}. \end{aligned}$$

ZADANIE 9 (4 PKT.)

Oblicz wartość funkcji $f(x) = |1 - 2^{x-3}|$ dla argumentu

$$x = \log_{13} \left(\log_{12}^2 8 + \log_{12} 64 \cdot \log_{12} 18 + \log_{12}^2 18 + 49^{\frac{1}{\log_3 7}} \right).$$

ROZWIĄZANIE

Przekształćmy najpierw podane wyrażenie korzystając ze znanych własności logarytmów.

$$\begin{aligned}x &= \log_{13} \left(\log_{12}^2 8 + \log_{12} 64 \cdot \log_{12} 18 + \log_{12}^2 18 + 49^{\log_3 7} \right) = \\&= \log_{13} \left(\log_{12}^2 8 + \log_{12} 8^2 \cdot \log_{12} 18 + \log_{12}^2 18 + 49^{\log_7 3} \right) = \\&= \log_{13} \left(\log_{12}^2 8 + 2 \log_{12} 8 \cdot \log_{12} 18 + \log_{12}^2 18 + \left(7^{\log_7 3} \right)^2 \right) = \\&= \log_{13} \left((\log_{12} 8 + \log_{12} 18)^2 + 3^2 \right) = \log_{13} \left((\log_{12} 144)^2 + 9 \right) = \\&= \log_{13} (2^2 + 9) = \log_{13} 13 = 1.\end{aligned}$$

Zatem

$$f(1) = |1 - 2^{-2}| = \left| 1 - \frac{1}{4} \right| = \left| \frac{3}{4} \right| = \frac{3}{4}.$$

Odpowiedź: $\frac{3}{4}$

ZADANIE 10 (4 PKT.)

Posługując się wykresem funkcji $f(x) = \cos 2x$ dla $x \in (-\pi, \frac{3\pi}{2})$, rozwiąż nierówność $\cos 2x < \sin \alpha$ wiedząc, że miara kąta α jest równa mierze łukowej kąta środkowego okręgu opartego na $\frac{5}{12}$ okręgu.

ROZWIĄZANIE

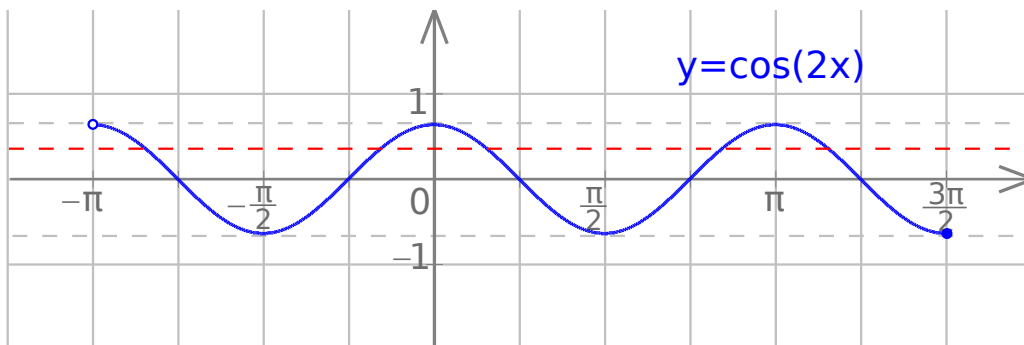
Obliczmy najpierw α – jest to $\frac{5}{12}$ kąta pełnego, czyli

$$\alpha = \frac{5}{12} \cdot 2\pi = \frac{5}{6}\pi.$$

Zatem

$$\sin \alpha = \sin \frac{5}{6}\pi = \sin \left(\pi - \frac{\pi}{6} \right) = \sin \frac{\pi}{6} = \frac{1}{2}.$$

Teraz szkicujemy wykres $y = \cos 2x$.

Rozwiązanie nierówności $\cos 2x < \frac{1}{2}$ odczytamy z wykresu, ale najpierw zastanówmy się, gdzie funkcja $y = \cos 2x$ przecina prostą $y = \frac{1}{2}$. Zwykły cosinus przecina tę prostą w punktach $x = \frac{\pi}{3} + 2k\pi$ i $x = -\frac{\pi}{3} + 2k\pi$. My mamy jednak $2x$ zamiast x , co daje nam punkty $x = \frac{\pi}{6} + k\pi$ i $x = -\frac{\pi}{6} + k\pi$. Łatwo sprawdzić, że w interesującym nas przedziale jest 5 punktów tej postaci:

$$-\frac{5\pi}{6}, -\frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{6}, \frac{5\pi}{6}, \frac{7\pi}{6}.$$

Teraz z obrazka odczytujemy rozwiązanie nierówności:

$$x \in \left(-\frac{5\pi}{6}, -\frac{\pi}{6}\right) \cup \left(\frac{\pi}{6}, \frac{5\pi}{6}\right) \cup \left(\frac{7\pi}{6}, \frac{3\pi}{2}\right).$$

Odpowiedź: $\left(-\frac{5\pi}{6}, -\frac{\pi}{6}\right) \cup \left(\frac{\pi}{6}, \frac{5\pi}{6}\right) \cup \left(\frac{7\pi}{6}, \frac{3\pi}{2}\right)$

ZADANIE 11 (5 PKT.)

Liczba uczniów w klasie jest 812 razy mniejsza od liczby utworzonych z nich uporządkowanych trójek. Oblicz prawdopodobieństwo wylosowania trzech osób, które są zapisane w dzienniku pod numerami pierwszym, drugim, i trzecim (uwzględniamy kolejność).

ROZWIĄZANIE

Powiedzmy, że uczniów jest n . Zatem uporządkowanych trójek uczniów jest

$$n(n-1)(n-2)$$

(pierwszego ucznia możemy wybrać na n , drugiego na $n-1$, a trzeciego na $n-2$ sposobów). Mamy więc równanie

$$812n = n(n-1)(n-2)$$

$$812 = (n-1)(n-2).$$

Można to równanie rozwiązać Δ -a, ale można też zgadnąć rozwiązanie: wystarczy zauważyć, że

$$812 = 28 \cdot 29.$$

Zatem $n-1 = 29$, czyli $n = 30$.

Zajmijmy się teraz prawdopodobieństwem. Za zdarzenia sprzyjające przyjmujemy uporządkowane trójki wylosowanych osób, więc

$$|\Omega| = 30 \cdot 29 \cdot 28 = 24360.$$

Jest dokładnie jedno zdarzenie sprzyjające, więc szukane prawdopodobieństwo jest równe

$$p = \frac{1}{24360}.$$

Odpowiedź: $\frac{1}{24360}$